GAZETA KRAKOWSKA.

Nro 96.

Z KRAKOWA DNIA 2 GRUDNIA 1818 Roku WE SZRODĘ

Z Warszawy d. 24 Listopada.

ROZKAZ DZIENNY

Do woyska Polskiego.

W kwaterze główney dnia 17 Listopada 1818 w Warszawie.

Za Naywyższym Rozkazem

Otrzymuią żądane dymissyie

W Gwardyi: Z pułku grenadyierów Podchorążowie: Jan Więckowski i Benedykt Kraiewski, oba w stopniu Podporuczników z woyska.

Otrzymuie pozwolenie noszenia munduru.

W piechocie: Uwolniony od służby Rozkazem Dziennym z dnia 7 Października r. b. z pułku 6go liniiowego, w stopniu Porucznika — Podporucznik Ignacy Hoffmann.

Prostuie się omyłka

Przeniesiony do pułku 1go piechoty liniiowey Rozkazem Dziennym z dnia 30 Marca 1817 Podporucznik Czarnowski, nazywa się rzeczywiście Czarnomski.

Z Rozkazu i w niebytności Naczelnego Wodza (podp.)

Jenerał piechoty *Zaiączek.*

Zgodno z oryginałem:

Jenerał, Szef Sztabu Głównego

Toliński.

Dyrekcyia Jeneralna funduszów Konwencyią Wiedeńską przekazanych.

Gdy do wiadomości Dyrekcyi Jeneral: dochodzi, iż nieiaki Lewiński obieżdża Dłużników Summ Konwencyią Wiedeńską przekazanych, i od tychże iakoby na mocy upoważnienia Dyrekcyi zapłacenia na iego ręce prowizyi tak zaległey iak i bieżącey, domaga się, pośpiesza do publiczney podać wiadomości, iż nietylko w Biórze Dyrekcyi Jeneralney żaden pod nazwiskiem Lewińskiego nie iest znanym, ale tem mniey, oprócz Kassy Jeneralney Kró-

---

Prostuie się omyłka w Nr. 94 Gazety Krakowskiey pod artykułem z Wiednia, gdzie donosi się, że Nayiaśnieyszy Cesarz Austryiacki na dowód ukontentowania swoiego, &c. udzielił pełnomocnemu Kommissarzowi swoiemu do urządzenia Wolnego miasta Krakowa, krzyż Komanderski orderu S. Szczepana, opuszczone iest nazwisko tego JW. Kommissarza Hrabiego Swerts - Spork.

ięstwa Polskiego w Warszawie, nikt inny do pobierania prowizyi od *Dłużników* Summ Konwencyią Wiedeńską przekazanych upoważnionym nie iest; owszem Dyrekcyia Jeneralna uważaiąc podobny postępek za oszustwo, wzywa każdego tak z Dłużników Summ wzwyż wymienionych, iąk i wszelkie Władze, ażeby udaiącego w powyższym sposobie mieć upoważnienie od Dyrekcyi Jeneralney przytrzymać i do nayblizszey Władzy Administracyyney iako oszusta, końcem dostawienia go do Dyrekcyi Jeneralney, dostawić raczyły.

W Warszawie d. 17 Listopada 1818 r.

Zastępuiący Dyrektora Jeneral:
Sędzia Appellacyyny
Brzozowski.

Zastęp: Sekr: Jen: *Cielewski.*

Z Petersburga d. 29 Października d. k.

Gazeta Senacka z dnia 26 b. m. ogłosiła

N. Cesarz Jegomość w dniu 21 Sierpnia r. b. potwierdził i wykonać rozkazał, Rady Państwa przez opiniią postanowienie: aby zostawić Inowierców w Guberniі Irkuckiey mieszkaiących, w posiadaniu ziem, na teyże osnowie, na iakiey teraz ie posiadaią, zostawuiąc na przyszłość na mocy urzędzenia górniczego, prawo rudy, i co się wewnątrz ziemi znayduie, wyszukiwać równie dla skarbu iak i dla prywatnych ludzi; tym zaś z nich, którzy iuż są osiedli i uprawą roli zaymuią się, ieżeliby sami tego żądali, wydzielić po 30 dziesięcin na duszę, ziemię zaś tę oddać im prawem dziedzicznem, rozciągaiąc toż samo i na przyszłość, to iest: którzy z tych koczuiących narodów zechcą osiąść i rolnictwem się zatrudniać, tedy im takąż liczbę i z temże prawem ziemi wydzielić; wkładaiąc wreszcie odpowiedzialność na mieyscową zwierzchność, iżby ziemie wydzielone były tym tylko, którzy na nich rzeczywiście są osiedli.

Rządzący Senat, przez ukaz okolny pod dniem 12 Września, po całem Państwie ogłosił, iż Cesarz Jmć potwierdził i do wypełnienia podać rozkazał, opiniią departamentu Inspektorskiego, w następuiącey treści: tych z cywilney służby urzędników, którzy maią rangę klassyczną, i sami stopnia tego dosłużyli się nie ze szlachty, przyymować za podofficerów; tych zaś, którzy pochodzą z rodowitey szlachty, przyymować do pułków pieszych w stopniu podchorążych, a do konnych w stopniu junkrów.

Rządzący Senat, uważaiąc, iż liczba 500,000 arszynów, przez opiniią Rady Państwa (roku 1810) Naywyżey potwierdzonych, nie będzie wystarczaiącą na potrzeby całego Państwa, postanowił ieszcze na 500,000 zawarty kontrakt ponowić, a razem ogłosić po całem Państwie, iż od zaprowadzenia używania nowych arszynów, po upłynieniu pewnego terminu, zoszą się dotąd używane arszyny, i robienie ich na przyszłość pod żadnym pozorem nie pozwala się: co się porucza dozorowi policyi mieyskich i ziemskich, na mocy powszechnych ustaw, o wagach i miarach Ukaz okolny do wszystkich Władz Guberniialnych datowany iest 12 Września.

Przez Ukaz okolny Rządzącego Senatu pod dniem 30 Września obwieszczono: iż Cesarz Jegomość rozkazał, ażeby w Królestwie Polskiem pakowanie kuryierskich powozów było podług następuiącey proporcyi; na 2 konie 200 do 400 funtów; na 3 konie 400 do 600 funtów; na 4 konie

600 do 800 funtów; na 5 koni 800 do 1000 funtów.

Ze Lwowa d. 26 Listopada.

Uniwersytet tuteyszy, założony przez Nayiaśnieyszego Cesarza Franciszka Pierwszego Pana naszego, naymiłościwszego i zaszczycony imieniem tego Monarchy, obchodził w dniu 4tym m b. m. dwoiaki festyn, inauguracyi obrazu Nayiaśnieyszego Założyciela swoiego, i otworzenia nowego roku szkolnego Uroczystości tey sprzyiała pogoda iednego z nayprzyiemnieszych dni iesiennych, ożywiało ią zaś uczęstnictwo wszystkich mieszkańców ludnego miasta. Jeszcze przy końcu zeszłego miesiąca odprawiły się wybory Dygnitarzy uniwersytu, gdzie fakultet teologiczny P. Arseniiusza Radkiewicza, Professora bibliyney nauki starego testamentu, a fakultet filozoficzny, P. Antoniego Gloisnera, Proffessora Fizyki, iako nowych Dziekanów swoich obrały, fakultet zaś prawny C. K. Radcę Appelacyynego P. Maxymilijana Fügera iako Dziekana swoiego potwierdził. Wybór Rektora uniwersytetu przedsiewzięty według statutów przez pomienione trzy fakultety łącznie z lekarsko chirurgicznym, pod przewodnictwem przeszłorocznego Rektora uniwersytetu JW. Prymasa i Arcy-Biskupa Hrabiego Ankwicza, padł na Doktora i Professora praw, P. Józefa Winiwartera. W dzień do uroczystości przeznaczony z rana wyruszyła część załogi woyskowey w świątecznym ubiorze, i uszykowała się w szeregi w uniwersytecie, w kościele po-Jezuickim i po owych ulicach, przez które poczet iśdź miał do kościoła. Tymczasem zgromadził się uniwersytet w swoiey sali bibliiotekalney, gdzie sprowadzony z Wiednia o kilka dni pierwey obraz Nayiaśnieyszego Pana, odmalowany w wielkości osoby żyiącey przez sławnego artystę P. Krafta, a podarowany uniwersytetowi iako nowy zakład łaski Cesarskiey ustawiony był podbaldachimem, sala zaś przyozdobiona była gustownie obiciami i herbami wysokiey szkoły iey fakultetów. O godzinie iotey wystąpił uroczysty poczet, i szedł do kościoła na nabożeństwo wezwania Ducha S. w porządku następuiącym: Czterech akademików z insigniami czterech wyższych nauk; PP. Professorowie według kolei fakultetów i wieku; dwóch akademików niosących srebrne klucze i pieczęcie uniwersytetu na axamitnych poduszkach, wraz z zastępcą Syndyka, niosącym dyploma uniwersytetu; trzech Dziekanów; C. K. Dyrektorowie fakultetów i nauk; nakoniec, nowoobrany Rektor i Prezes Konsystorza uniwersytetowego Orszak ten wysłuchawszy wraz z liczną młodzieżą akadamicką nabożeństwa odprawionego przez W. JX. Hoffmana Proboszcza katedralnego, powrócił w powyższym porządku do sali bibliiotekalney, gdzie Doktór i Professór praw, P. Karol Józef Hüttner, w gronie słuchaczów wyszczególniaiących się rangą i jeniiuszem, obadwa ważne powody tey uroczystości akademickiey w treściowey mowie wyłuszczył, a przypominaiąc pasmo dobrodzieystw, które Galicyyskie instytuta naukowe winne są łasce Monarchy, uczynił nieiako kommentarz uczuciów wdzięczności i podziwienia, przeymuiących każdego na widok szanownych rysów, w których ręka artysty obraz uwielbionego Monarchy naszego, tak uprzytomniła oku iak wyrytym iest w sercu każdego z wier-

nych Poddanych. — Uczestnictwo tey uroczystości rozciągało się tak dalece, że taż zdawała się bydź festynem nie uniwersytetu, ale festynem miasta i Kraiu. Aby zaś także i woysko które się do niey przyczyniło, mogło bydź wesołym iey uczestnikiem, przeto dla iego pokrzepienia, ieszcze tegoż samego dnia w południe Rektor uniwersytetu i Professor P. Winiwarter doręczył Dowodcy mieyskiemu, C. K. Pułkownikowi P. Sardagna summę 300 zr. W. W. weszłą ze składki wszystkich PP. Dyrektorów Dziekanow i Professorów.

Z Akwisgranu d. 17 Listopada

N. Król Pruski wyieżdza dziś do Bruxelli.

U N. Cesarza Franciszka był d. 15 b. m. na pożegnanie wielki obiad.

Wczoray N. Cesarz Alexander poiechał ztąd do Bruxelli, a N. Cesarz Franciszek dziś rano do Kolonii. Dla podróży ostatniego zamowionych iest na każdey stacyi po 128 koni. Stacyie zaś są: d. 17 przez Julich do Kolonii; tamże nocleg i zatrzymanie się przez 18ty; 19 do Bingen; 20 przez Moguncyią i Frankfort do Miltenberga; 21 przez Mergentheim do Creilheim; 22 przez Nördlingen do Donauwörth; 23 przez Augszburg do Minchen. Monarcha ten iedzie pod imieniem Hr. Habsburg. Wczoray rano zaszczycił ieszcze J. C. K. Mość Nestora lekarzów tuteyszych, Doktora Salders, swoim odwiedzeniem i obeyrzał botaniczny iego ogrod.

D. 10 wysiadł Cesarz Alexander do wsi P. Fisenne w burmistrowstwie Würzelen, obeyrzał dom i zakład ogrody i dozwolił właścicielowi nazwać ten dom dla wieczney pamiątki Kaysersruh (Spoczynek Cesarski.) — D. 12 gdy tenże Monarcha opuścił pokoy, w którym siedział Malarzowi Lawrence, podał mu Kupiec z Leodyium prześlicznie zrobiony miniaturowy wizerunek, który J. C. Mość łaskawie przyiąć raczył.

N. Król Pruski zakupił od P. Begasse przywieziony tu obraz, wystawiaiący Chrystusa na gorze Oliwney, i zamowił drugi odpowiadaiący temuż.

Onegday raczyli ieszcze Monarchowie przyiąć dany bal przez Kupców tuteyszych. Zgromadzenie blisko z tysiąca osób, złożone z wysokich cudzoziemców na Kongress przybyłych, świetnego grona officerów i tuteyszych kupców, oczekiwało niecierpliwie na przybycie Wysokich Monarchów, gdy po godzinie 7 weszli do sal, zrobiła się natychmiast głęboka cisza, którą w krotce muzyka przerwała. Trzey Monarchowie otoczeni Xiążętami, &c. otworzyli bal tancem Polskim, który tańczyli na przemiany z Xiężnami Thurn i Taxis i Salm, żonami i córkami kupców tuteyszych i z niemi nayuprzeymiey rozmawiać raczyli. Uprzeymość i okazane, ukontentowanie Wysokich Monarchów całe zgromadzenie ucieszyły, i napełniły wszystkie serce uszanowaniem, miłością i zaufaniem ku nim. Monarchowie tańczyli wiele i bawili nadzwyczay długo, ale dla życzeń zgromadzenia ieszcze zakrotko. Przy odeyściu gospodarzom balu, którzy ich odprowadzali, oświadczyli nayłaskawsze swoie ukontentowanie.

Xże Emil Heski wyiechał ztąd d. 14.

Naczelny Wodz woyska Pruskiego, Jenerał porucznik Ziethen, wydał z głowney kwatery Sedanu przy wyruszeniu tegoż woyska z Francyi d. 2 Listopada rozkaz dzienny

Z Paryża przybył tu P. Dienne, kommander orderu S. Jana Jerozolimskiego, dla proszenia o przywrocenie zakonu Maltańskiego, który niegdy tyle był użytecznym przeciw Barbaryyczykom.

Woyska tuteyszey osady i w okolicach stoiące odbyły przed bramą S. Woyciecha d. 13 wielki popis.

Koncert, który Pani Catalani d. 12 dała tu dla ubogich, tak był zapełniony słuchaczami, iż uczynił 10,000 fr. Wyieżdża ona ztąd do Kolonii, gdzie także da koncert.

Powracaiący ztąd prorokuiący Adam Müller za przybyciem do Elberfeld, chciał, aby go przyięto do tameyszey loży Wolnych Mularzów, co gdy mu odmowiono, bardzo go zasmucić miało. Udał się potem do Barmen, gdzie teraz bawi rodzina Marszałka Soult.

N. Cesarz Rossyyski Xcia Wellingtona mianował także feldmarszałkiem swoiego woyska. Rzeczony Xże posiada więc teraz feldmarszałkówstwo Angielskie, Rossyyskie, Hiszpańskie i Portugalskie.

N. Cesarz Alexander powraca, iak zapewniaią z Bruxelli i Akwisgranu przez Frankfort, Weimar, Gota i Minchen do Wiednia. Do tey stolicy ziedzie także wiele Xiążąt Niemieckich, Magnatów Węgierskich i Czeskich. — N. Król Pruski powroci prosto z Bruxelli do Berlina. Wymowił się w nayprzyiaźnieyszych wyrazach N. Cesarzowi Austryiackiemu z odwiedzenia go w iego stolicy.

Z *Bruxelli d.* 15 *Listopada.*

N. Cesarzowa Rossyyska wdowa udaie się z W. Xciem Michałem na Króleskim statku na krotki czas do Antwerpii, dla obeyrzenia osobliwosci tego miasta. Powrot tey Monarchini do Rossyi nastąpi przez Namur i Leodyium, dla widzenia wspaniałych okolic Mozy. Na każdey stacyi będzie dla niey 80 koni przygotowanych.

Dla powitania tey Monarchini w imieniu Króla Francuzkiego przybył tu z Paryża Jenerał porucznik, Margr. d'Autichamp, Gubernator Luwru.

Stany jeneralne przyięły ustawę znoszącą handel niewolnikami 87 przeciw 15 głosami.

Dla przyięcia Cesarza Alexandra wysłani zostali na granice Gubernator Brabancyi i Jenerał porucznik Tripp, tudzież oddział żandarmeryi Królewskiey.

Walencienna oddana zostanie woyskom Francuzkiem d. 20 b. m. a Givet d. 24.

Z Paryża d. 14 *Listopada*

D. 10 b. m. przybył tu Margrabia Caraman, poseł nasz przy Dworze Wiedeńskim, z Akwisgranu z nader ważnemi i przyiemnemi pismami. Nazaiutrz odbyła się wielka ministeryialna rada w obecności J. K. Mci, która 4 godziny trwała.

W. Xże Konstanty odieżdża dziś lub iutro do Bruxelli, gdzie ziadą także Cesarz Rossyyski i Król Pruski.

Minister spraw wewnętrznych wydał rozkaz, aby na każdym wypływaiącym z naszych portów okręcie znaydował się badacz natury.

Odpływanie woysk Angielskich z portu Kale zwolniało od kilku dni cokolwiek, ponieważ ładowanie dział i taborów wiele zabiera czasu. Oczekiwane tam ieszcze są 3 piesze, a 5 konnych pułków. Nie do uwierzenia, a przecież to prawda, iż przy pierwszych odeszłych ztąd pułkach znay-

dowało się 1409 kobiet i 1829 dzieci, a gdyby policyia nie była się wmięszała i nie zatrzymała wielu Francuzkich dziewcząt i kobiet, które chciały z Angielskiemi żołnierzami odpłynąć, tedy liczba pierwszych daleko byłaby większa. Wszystkie więzienia w Kale zapełnione są temi miłosnemi zbiegami, których żandarmeryia odprowadza mężom i rodzicom.

Cesarz Austryiacki posłał Siostrom miłosiernem w Alzacyi za mianą staranność około chorych Austryiackich żołnierzy 4000 fr.

Biskupowi Bossuet wystawiony zostanie w katedralnym Kościele w Meaux marmurowy pomnik, który kosztować będzie 30,000 fr. Arcybiskupowi Fenelon będzie podobnyż pomnik w Cambrai, gdzie przez 20 lat mieszkał, wystawiony.

Neapolitański parowy statek przybył szczęśliwie do Marsylii.

Pomiędzy osobami, które w ostatnich dniach przed Królem stawionemi były, znaydowali się także Xże Talleyrand i Jenerał Canuel.

Nieznaiomy posłał Akademii Francuzkiey 8000 fr. aby ustanowiona w r. 1782 nagroda za cnotę przywrocona została. Król upoważnił Sekretarza do przyięcia tey summy i użycia iey na cel przeznaczony.

Xiężna Devonshire, znana iako przyiaciołka nauk i kunsztów, znayduiąca się teraz w Paryżu, udaie się do Włoch, gdzie kazała paradne wydanie dzieł Wirgilego z rycinami drukować.

Nagłe spadnienie naszych papierów przypisuią mnogiemu ich razem wydaniu, które każdy ich właściciel chciał razem zpieniężyć. Sprzymierzone Mocarstwa nie chcąc, aby kredyt Francuzki na tem cierpiał, wsparły go zatem przedłużeniem swych wypłat o 3 miesiące, tak iż umowione summy zamiast w 9 będą w 12 terminach wypłacone. Tym sposobem bieg papierów wróci znowu do dawney ceny.

W Hollandyi żalą się także bardzo na niedostatek gotowizny, co przypisuią wielkim pożyczkom, które w Paryżu i Peterzburgu otworzone zostały. Papiery rządowe nię bardzo iednak spadły do 15 b. m. w Amsterdamie; ale brak pieniędzy ma nawet wielki wpływ na cenę towarów.

Względem poiednania Hiszpanii z Portugalią czynione tu ciągle są naradzenia ministrowskie, i nie bez nadziei, że Hiszpaniia nakłoni się nakoniec do zgody, zwłaszcza, iż Portugaliia nayprzychylniey-szą do tego się okazuie. W niebytności Xcia Richelieu zasiada na tych naradzeniach Hr. Hauterive.

Ostatnie listy z Kadyxu zawieraią wiadomość, że na przekor pismom zagranicznem, kończy się uzbroienie tamteyszey wyprawy. — Woienna flota składa się z 6 liniiowych 74 działowych okrętów, 3 fregat o 44 i 4 o 36 działach, 7 do 8 korwet i kilku pomnieyszych statków. Przewozowe statki są iuż do zabrania woysk przygotowane.

Woyska do Ameryki przeznaczone stoią zacząwszy od wyspy Leon aż do okolic Sewilli i Korduby rozłożone. Artylerzyści, minerowie, liniiowa i lekka piechota, tudzież jazda (wszelako bez koni) wszystko iest dokładnie uzbroione i w dobrem znayduie się zdrowiu. Dział, prochu i różnego gatunku broni przysposobiono mnóstwo z różnych zbroiowni. Zgoła nic

nie oszczędzono, aby ostatniem natężeniem Monarchii Hiszpańskiey do odzyskania pięknych i bogatych okolic południowey Ameryki zapewnić naypożądańszy skutek"

Z Londynu d. 13 Listopada.

Xżę Rejent chce na przyszłą wiosnę zwiedzić fabryki w Manszestrze i Glasgowie.

Z Anglii wychodzi także wiele gotowych pieniędzy do północney, a mianowicie do południowey Ameryki.

O tem, co się z Bonapartem stało, lub co przywiezione ostatnie z wyspy S. Heleny wiadomosci, które dały powód do nagłego zwołania wielkiey rady stanu, w sobie zawieraią, nic do dnia dzisieyszego daley nie oznaymiono. Pisma tuteysze piszą ciągle o tem iak któremu się zdaie; iedno z nich czyni nawet następuiącą uwagę: "Jakże niesłychaną: bez przykładu iest w dziejach rzeczą, aby ieden człowiek w więzieniu nawet swoim, co do swey osoby, tak wielkie mógł wszędzie zrobić wrażenie iak Bonaparte!,,

Podług Dziennika Morning-Chronicle był to Kapitan Brash okrętu Lusitania, który w Czerwcu ową podeyrzaną skrzynię z Xiążkami i kilku listami na wyspę S. Heleny zabrał. Rozpisał on z Deal, iż wszystko z sobą zabierze, kto mu co powierzyć zechce, i rzetelnie odda, dla kogo bądź będzie przeznaczone. Przybywszy zaś na wyspę S. Heleny oddał wszystko przez P. Read Gubernatorowi, dla pochlebienia się o uzyskanie potrzebney żywności do przylądka Dobrey nadziei.

Dziennik Goniec zawiera: "Słychać, że Bonaparte w sukniach swoiego kucharza chciał umknąć, lecz schwytany i do ścisleyszego więzienia wtrącony został. Miał on zamiar uciec; lecz zawsze ieszcze znayduie się na wyspie S. Heleny iako więzień; pozostanie tam i pozostać powinien!,, — Tenże dziennik umieścił z Morning-Chronicle, nazywaiąc z tego powodu ten dziennik urzędową gazetą z wyspy S. Heleny, wyięty list Jenerała Bertranda do Hr. Las Casas pod d. 16 Sierpnia, r. b. który daie nieiakie wyiaśnienie o możności lub niemożności tak zwaney Europeyskiey korrespondencyi z Bonapartem. Wyrażono iest w tem liscie: "Baczność tak iest daleko posunięta, iż nikt z Bonapartem mówić niemoże. Zakaz ten rozciąga się nawet do officerów osady; ieśliby ktory z nich spotkać się miał z Bonapartem lub iego wspołwięzniem, tedy powinien się nazad zwrocić. Nawet z Hrabiną Bertrand niewolno im rozmawiać. Przed mieszkaniem Bertranda znayduie się ustawicznie żołnierz, który czyniąc niby obowiązki ogrodnika, plewiąc grządki pod oknami, przysłuchuie się co mówią; przed mieszkaniem Bonapartego znayduie się drugi żołnierz, który pod pozorem zarównywania przez deszcz poczynionych wyrwów, takiż ma obowiązek. Teraz oprócz ordynansowego officera i chirurga znayduie się w domu Bonapartego zawsze drugi officer. Brudy muszą kilka dni leżeć, potem przeglądane są przez kapitana lub officera sztabu i maczane w chemicznym apparacie, czyli taiemnego pisma nie zawieraią. — Względem tego co bywa przynoszonem większa ieszcze zachodzi ostrożność, a nadewszystko względem Xiążek aby taynego nie zawierały pisma. Każda karta iest do światła przeglądana i chemi-

-oznie doświadczana, oprawa bądź skórzana, bądź inna iest rozebrana i przeyrzana, tak iż żadna zgłoska ukrycie wcisnąć się nie może. Xiążki z Europy nie mogą tu iak tylko na Angielskich okrętach przybydź, gdyż żadnemu obcemu okrętowi nie wolno tu zawinąć. Rossyyski nawet okręt Rurik powracaiący z odkryciów zdaleka tylko był wystrzałem z dział powitany, ale mu nie pozwolono się zbliżyć. Xiążki i dzienniki składane są zazwyczay u Gubernatora, który ie po ścisłym przetrząśnieniu dopiero więźniom odseła. — " Donosisz mi WPan (wyrażono daley) w liście swoim pod d. 15 Kwietnia, iż Rząd Angielski przedsięwziął kroki, aby nas dziennik Morning - Chronicle dochodził; lecz tak się z tym dziennikiem dzieie, iak z Times. Przychodzi on na ręce Gubernatora, a ten poseła nam, które zechce Nra. Nie mieć zaś zupełności gazet, tyle znaczy iak niemiec żadnych. — Toż samo dzieie się i z Xiążkami my żadnych dostać nie możemy, bo iak tylko iaki okręt nadeydzie, Gubernator zakupuie wszystkie Xiążki, osobliwie Francuzkie aby nam się nie dostały. Zgoła wszystko co chce to zatrzymuie. — Przy takiey ostrożności iestże podobna tayna korrespondencyia? Gdyby nawet kiedy była nastąpiła, czyliż niedostałaby się zaraz była w ręce Gubernatora, a ten byłżeby do Września o niey milczał? Pewnie nie; a zatem rzecz cała iest widocznie zmyślona— Oznaczony zgłoską F..., Anglik, u którego Xiążki i pisma dla Bertranda złożone bydź miały, i w których znaleziona bydź miała tayna korrespondencyia, nazywa się Fowler. Tenże przybył z Londynu na wyspę S. Heleny i miał do żądania od Bertranda za sprawunki i suknie, które mu przywiozł, parę set funtów szterlingów.

P. O' Meara, były lekarz Bonapartego, wymazany został z liczby chirurgow floty, i to słusznie, dodaie Goniec, ponieważ go Bonaparte lubił. Inne pismo ieszcze ochydnieyszą tego wymazania naznacza przyczynę.

Dla okazania, iż wyspa S. Heleny iest raiem ziemskiem i zdrowe ma bardzo powietrze, przywodzą opis z dzieł Raynala, że tam same od siebie rosną pomarańcze i cytryny.

Gdy cena przenicy nadzwyczay idzie u nas w górę, spodziewać się zatem należy, iż porty nasze w krótce znowu dla zagranicznego zboża otworzone zostaną.

W Osadzie przytułku w północney Ameryce znaydować się iuż ma do 8000 woyskowych Francuskich.

Arcy Xże Maxymilian w podroży swey przez Anglią przybył do Edinburga.

Morning - Chronicle przywodzi, iż Letycyia Bonaparte prosić miała o pozwolenie, aby mogła swoiego syna na wyspie S. Heleny odwiedzić.

Xiężna Kentu ziedzie na połóg do Anglii.

Gdy pewnego czasu w kompanii w obecności Doktora Samuela Johnson przyrownano dwie mowy parlamentowe sławnego Lorda Chatam (oyca P. Pitta) z mowami Demostenesa i Cycerona, i zapytano się o zdanie Johnsona, rzekł ten uczony Mąż: "Niewiem czyli te mowy podobne są do Greckiego lub Rzymskiego stylu, ale to powiedzieć mogę, iż obie pisałem!

DODATEK
DO Nro 96.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 2 GRUDNIA 1818 Roku WE SZRODĘ.

Z Włoch d. 5 Listopada.

Gazeta Parmeńska oznaymiła, iż zawarta z Austryią umowa względem wzaiemnego oddawania złoczyńców ma moc obowiązuiącą od 1 Października r. b.

Przybyły do Wenecyi Austryiacki okręt z Albanii Tureckiey wzięty zaraz został pod kwarantannę, a znayduiących się na nim podróżnych umieszczono w lazarecie. We dwa dni umarł ieden z nich na podeyrzaną gorączkę, a potem czterech, co dało powod do zachowania ściśleyszey przeciw zarazie ostrożności. Lecz poźniey ani żaden z podróżnych, ani z maytków więcey nieumarł.

Przybyły z Alexandryi w Egipcie do Liworna okręt, zapewnia, iż ogłoszona tam była urzędowa wiadmość, że Ibrahim Basza, syn Wielkorządcy Egipskiego, zdobył szturmem stolicę Wechabitów Drehyeh.

Królestwo Sardynscy z Xiężną Stupigny powrocili d. 30 z. m. do Turynu, a d. 1 b. m. obchodzone były u Dworu urodziny Królowey.

W Medyiolanie wyporządzaią tamteyszy zamek nie dla obcych Monarchów, iak głoszono, ale dla NN. Cesarstwa Austryiackich, którzy w Lutym roku przyszłego przedsięwziąść maią podroż do Włoch.

Dowodzący tymczasowo w Lombardyi Jenerał Hr. Bubna mianowany został na mieyscu Jenerała Barona Frimont aktualnie dowodzącym tamże Jenerałem, a Baron Frimont otrzymał dowodztwo w Wenecyi.

Podług naynowszych z Tunis do Liworna nadeszłych doniesień grassuie tam ciągle morowa choroba. Pomor nie wkradł się ieszcze do Chrześcian, ale Konsulowie pozamykali się w swoich domach — W Bona i Konstantynie odezwała się na nowo taż choroba. Powracaiące z połowu korali okręty muszą z tego powodu nayściśleyszą odbywać kwarantannę.

Szwagier Jenerała Savary, P. Foudras, popłynął z Smirny na Austryiackim statku do Tryiestu.

Na wyspie Sardynii znayduią się ieszcze kupy łotrów, którzy spokoyność publiczną przerywaią i do woyska nawet strzelaią. Wieś Auggis służyła im dotąd

a schronienie.

Od brzegów Menu d. 18 Listopada.

Względem dalszego losu Bonapartego miały w Akwisgranie bardzo podzielone bydź zdania. Z strony Rossyyskiey chciano przenieść go do Kazanu i tam pod ścisłą strażą trzymać. Z strony zaś Angielskiey miano oświadczyć, iż Angliia nigdy go z pod swey mocy nie wyda, i naywięcey, żeby go na Maltę przeniosła.

Amerykanie chwalą się, iż w Pani French posiadaią śpiewaczkę, która nietylko wyrownywa w talentach Pani Catalani w Europie, ale ią ieszcze przechodzi.

Do zagodzenia sporów między Bawaryią i Badenem wyznaczonemi są, iak słychać, na ziazd do Frankfortu z strony Pruskiey Minister Humboldt, a z Angielskiey Minister Cathcart.

Zgromadzeni na seym deputowani w Hanowerze rozpoczęli d. 26 Października swoie posiedzenia.

Z Szwaycaryi d. 13 Listopada

Xiże Glucestru w powrocie z swey do Włoch podróży bawił trzy dni w Bernie, z których ieden poświęcił przypatrzeniu się zakładom w Hofwill.

Tayna rada dyryguiącego Kantonu Berneńskiego doniosła przez okólnik z d. 29 Października rzadom wszystkich Kantonów o zawartey w d. 9 Października w Akwisgranie przez cztery sprzymierzone Mocarstwa umowie względem odciągnienia woysk swoich z Francyi.

W Zurich umarła d. 3 Października wdowa po Samuelu Gessnerze Judyta w 82 roku życia swego.

W Kantonie i mieście Freyburgu panuie ieszcze ciągle niespokoyność z powodu przywrócenia zakonu Jezuickiego.

Od Brzegów Nekary d. 13 Listopada.

Tegoroczni obfity zbiór wina szacuią w Królestwie Wirtemberskim do 15, a w W. Xięstwie Badenskim do 20 mill. złr.

W Tyrolu obrodziło się także tak bardzo wino, iż pleban, który w r. 1816 miał z dziesięciny 18 tego roku dostało mu się 400 wiader.

Z Sztuttgardu d. 12 Listopada.

Nayiaśnieysza Matka Kochaney naszey Królowey, Cesarzowa Rossyyska wdowa, opuściła naszę miasto i od 4 Listopada znayduie się u naymłodszey swey córki w Niderlandach; lecz pamięć iey zawsze nam iest obecną i w wszystkich kompaniiach iest celem codziennych rozmow. Oprócz miłości do Królowey, Króla i wnucząt, pamięć lat młodości i miłość do iey rodziców zdawały się całą iey myśl zabierać i krokami iey kierować. Niedługo po swoim przybyciu żądała widzieć pokoie w zamku, w których w r. 1782 iako Wielka Xiężna Rossyyska pod imieniem Hrabiny Północney z ś. p. Małżonkiem swoim Pawłem I. stała. Kazała pokazać sobie pokoie, w których kochani iey rodzice mieszkali, zabawiła w nich długo i z naywiększą uwagą i rozrzewnieniem słuchała tego wszystkiego, co tylko zasięgaiące pamięcią osoby mogły iey o nich powiedzieć. Odwiedziła także pałac, w którym ś. p. iey matka w ostatnich latach mieszkała i umarła. Minister spraw zagranicznych zaymuie ten pałac. Tenże Minister chciał dać u siebie wieczór z balem. Cesarzowa przyrzekła bydź na nim, lecz oświadczyła, iż nie mogłaby znaydować się na tańcach w domu, w którym iey Matka umarła. Nie było więc balu, tylko wieczór, na którym Cesarzowa do północy

bawić raczyła. W Ludwigsburgu odwiedziła Cesarzowa grób, w którym szanowni iey Rodzice spoczywaią. Z rozrzewnieniem bawiła tam długo. Każdy człowiek, który tylko miał iakowe przy tey Monarchini zatrudnienie, był udarowany; wyższe osoby tabakierami, zausznicami, pierścieniami „ &c. a niższe pieniądzmi. Liberyia Królewska i staienni otrzymali 4000 czer. zł. Gwardyia Królewska, która przy niey straż trzymała, znaczną summę, ogólne zgromadzenie dobroczynności 350, Sztutgardskie mieyscowe 100, każdy zakład nauki i zatrudnienia ubogich dzieci po 100, zakład do kształcenia dziewcząt 300, a dom sierót 150 czer. zł.

Dla wielkiego katedralnego Kościoła, który teraz w Moskwie stawiaią, zamówiła tu miała Cesarzowa u naszego oyczystego Artysty Danneckera wielkie wyobrażenie Chrystusa z Karraryyskiego marmuru.

ROZMAITOSCI

Bystrość wielkich Mężów stanu!!! — Jak dalece dwóch wielkich Mężów stanu naszych czasów oszukali się względem znaczenia Rossyi, co do zatargów w Europie, okazuie dziennik Times niemal zastanowienia godnemi dowodami z Anual-Register 1806 roku.

Wypis z listu Foxa do Talleyranda pod d. 8 *Kwietnia* 1806. — " Może to bydź prawdą, że lądowa potęga Francyi, co do reszty Europy, nie iest tyle przeważaiącą, ile morska nasza potęga. Lecz zaprzeczyć nie można, iż proiekt skoiarzenia całey Europy przeciw Francyi, iest wcale niepodobnym; zresztą byłoby to skażeniem prawdy, gdyby z przymierza między Angliią i Rossyią wnoszono na przyszłość podobny wypadek, gdyż oba te Mocarstwa z wszystkich Europeyskich naymniey są zdatnemi do prowadzenia z Francyią lądowey woyny. „

Wypis z odpowiedzi Talleyranda pod d. 16 *Kwietnia* 1806. — Co się tycze Rossyi ... tak potężną iak iest nie potrzebuie niczeiey pomocy i nie może także żądać pośrednictwa pewnego Dworu dla zagodzenia zachodzących pomiędzy nami sporów. Odległość Rossyi (*) odbiera iey wszelką sposobność do napastowania nas, tak, iż zmiana wzaiemnych naszych stosunków, czyli ona przez woynę lub pokoy nastąpiła, zawsze iest tylko natury dyplomatyczney. „

Ciekawy Domysł. — Professor astronomii w uniwersytecie Chrystianii, Hansteen, z powodu nieregularności igły magnesowey, iakiey Angielska wyprawa do bieguna północnego iuż pod 70 stopniem szerokości doświadczyła, kazał niektóre swoie uwagi w gazecie kraiowey ogłosić. Od r. 1807 trudnił się niemal samem tylko dochodzeniem magnetycznego stanu naszey ziemi, i doszedł, iż ta ma cztery magnetyczne bieguny i dwie magnetyczne osi, które zaymuią od 28 do 30 stopni kąt przy osi ziemi. Biegun północny iedney z tych osi przypada niedaleko drogi Hudson, a południowy w morzu Indyyskim poniżey Nowey Hollandyi. Biegun północney drugiey osi przypada w półno-

(*) Przypuściwszy nawet, iż Talleyrand nie wyiawił tu prawdziwych widoków i planów gabinetu Francuzkiego, pewną iednak iest rzeczą, że na owszas nie myślał, ani przewidywał tego, co Rossyia poźniey dokazała. Co za nauka dla tych, których uwaga zwrocona iest na mogące nastąpić niebezpieczeństwa, i któryby przez niewielkie ofiary, odwrocićby mogli wielkie niebezpieczeństwa!!

(...)cney Syberyi nie daleko Nowey Zemli, a południowy w morzu południowem na zachod ku Feuerland. Te magnetyczne osi odmieniaią corocznie swoie położenie, i ztąd pochodzi wiadome zboczenie igły magnesowey od bieguna północnego, którego wędrownicy Angielscy doświadczyli. Z wzaiemney odmiany magnetycznych tych osi wyrachował rzeczony Professor ieszcze przed odeyściem Angielskiey wyprawy zboczenie igły magnesowey w północney tey okolicy, i wydrukować kazał. Jakoż wyrachowanie iego zgadza się aż do małey bardzo drobnostki z postrzeżeniami Angielskich żeglarzy.

Dnia 30 Listo. i Grudnia 1818.
Cena zboż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. gr.
Pszenicy	27 —	25 —	23 —	20 —
— Zyto	14 —	13 15	12 15	11 —
— Jęczmienia	12 —	10 15	9 —	8 —
— Owsa	6 15	6 —	5 15	— —
— Jagieł	32 —	30 —	28 —	26 —
— Grochu	15 —	14 —	13 —	12 —
— Rzepaku	24 —	22 —	21 —	20 —

Cena Zboża

W Warszawie d. 24 Listopada.

Korzec Pszenicy od Złp. 33 do 38.
— — Żyta — — — 22 do 23.
— — Jęczmienia — — 15 do 18.
— — Owsa — — — 11 do 12.

Cena Zboża

W Gdańsku d. 20 Listopada.

Łaszt 28 Korcy wynoszący.

Pszenicy od Złp.	1140	do	1360.
Żyta — —	700	do	720.
Jęczmień — —	640	do	660.
Owies — —	400	do	420.
Groch — —	880	do	920.

Bieg Pieniędzy w Wiedniu d. 25 Listopada.

Czer Zł. Hollenderski Szeinami Złr.
Czer. Zł. Cesarski.
Mooeta konwencyyna za 100 . Złr. 248⅜

W Krakowie d. 31 Listopada.

Czer. Zł. Holl. monetą Courant	Złp. 19	gr. 6.
— detto Cesarski . . — —	18	— 24
Fryd. Pruskie . . . — —	33	— —
Luidor . . . . — .	36	— —
Złoto frankowy . . . . — .	32	— —
Szeiny Wiedeńskie za 100 —	233	— —
Złoty ryński Szeinami . —	1.	— 20

DONIESIENIE

Prezes Sądu Appellacyynego Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Stosownie do art. 118 Kod. Cyw. podaie do publiczney wiadomości, iż Trybunał I. Inst. kraiu tuteyszego na powodztwo Wiktoryi z Konopiow Małostowey, żądaiącey ogłoszenia nieprzytomności iey męża Benedykta Małosty, więcey od lat czterech w mieyscu ostatniego zamieszkania swego we Wsi Chrośnic Gminia Balice nieprzytomnego, wydał w dniu 4 r. b. Wyrok polecaiący dalsze dochodzenie nieprzytomności wspomnionego Benedykta Małosty Sędziemu pokoju Okręgu W. M. Krakowa oddziału 11go. — W Krakowie d. 24 Listopada 1818 r.

(podpisano) *Nikorowicz, Prezes*

Raubach, Sek Sądu Apell.

Prezes Sądu Appellacyynego Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu Stosownie do art. 118 Kod. Cyw. podaie do publiczney wiadomości, iż Trybunał I. Inst. kraiu tuteyszego na powodztwo Katarzyny z Chuderskich Jekniowey, żądaiącey ogłoszenia nieprzytomności iey męża Tomasza Jeknia więcey od lat czterech w mieyscu ostatniego zamieszkania swego w Mieście Chrzanowie i Gminie tegoż nazwiska nieprzytomnego wydał w dniu 3 b. m. Wyrok polecaiący dalsze dochodzenie nieprzytomności wspomnionego Tomasza Jeknia Sędziemu Pokoiu Okręgu Chrzanowskiego. — W Krakowie d. 24 Listopada 1818.

Nikorowicz.

Raubach Sekr. Sądu Apell: